

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

6. maj 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 212 (Alm. del) af 16. april 2024 stillet efter ønske fra Christina Olumeko (ALT)

Spørgsmål

Vil ministeren angive, hvor mange færre der vil gå på barsel ved et lavere langsigtet fertilitetsniveau på 1,5 og 1,7, og hvad effekten vil være af dette på arbejdsudbuddet og den strukturelle saldo i mia. kr. i 2025, 2030, 2035, 2040, 2050, 2060, 2070 og 2080 som i FIU alm. del- svar på spm. nr. 179 (2023-24) og jf. artiklen ”Finansministeriet forudser skræks scenariet, hvis babyboom udebliver” fra Politiken den 15. april 2024?

Svar

Der svares i dette svar samlet på *Finansudvalgets spørgsmål 212-216 (Alm. del) af 16. april 2024*.

De af spørgeren ønskede oplysninger fremgår så vidt det er muligt af tabel 1 nedenfor, jf. desuden *Svar på Finansudvalgets spørgsmål 179 (Alm. del) af 14. marts 2024*.

Det bemærkes, at Finansministeriets langsigtede fremskrivningsmodel for arbejdsstyrke, overførselsmodtagere mv. ikke indeholder en automatisk kobling mellem årligt fødselstal og antal barselsmodtagere. Der er derfor ikke taget højde for en sådan påvirkning i beregningerne. Virkningen på antallet af barselsmodtagere i *tabel 1* nedenfor følger derfor alene af, at der vil være færre kvinder i den fertile alder på længere sigt, når fødselstallet antages lavere i de kommende år.

En forudsætning om et lavere langsigtet fertilitetsniveau på henholdsvis 1,7 og 1,5 medfører i scenarierne en nedjustering i væksten i det demografiske træk fra 2023 til 2030 med hhv. 2¼ mia. kr. og 5½ mia. kr. (2024-priser). Den gennemsnitlige vækst i det demografiske træk med og uden beregningsteknisk velstandskorrektion fremgår af tabel 1 for de ønskede perioder.

I *Opdateret 2030-planforløb: Udgiftslofter 2027*, august 2023, er den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) opgjort til 1,5 pct. af BNP svarende til 42 mia. kr. (2024-niveau). Ved en forudsætning om en langsigtet fertilitetskvotient på 1,7 og 1,5 skønnes HBI på det foreliggende modelgrundlag at være uændret 1,5 pct. af BNP. Virkningen på den opgjorte HBI skal dog ses i lyset af, at fremskrivningshorisonten i Finansministeriets modelsystem kun løber til 2100. En tidshorisont til

2100 (godt 75 år fra i dag) er reelt ikke lang nok til at belyse de fulde effekter på den finanspolitiske holdbarhed af ændret fertilitet.

I de angivne beregninger af holdbarhedsindikatoren er det beregningsteknisk lagt til grund, at den opgjorte virkning i år 2100 gælder for alle efterfølgende år. HBI-virkningen er omtrent uændret i beregningen, fordi positive virkninger i størstedelen af dette århundrede modvirkes af en negativ virkning på den primære offentlige saldo i 2100, der således antages at gælde for alle efterfølgende år også.

Tabel 1

Virkninger ved alternative forudsætninger for den langsigtede fertilitet, 2025-2080

	2025	2030	2035	2040	2050	2060	2070	2080
Aktuel fremskrivning								
Barselsmodtagere, 1.000 personer	53	58	57	55	53	58	59	57
Gns. årlig vækst i det demografiske træk ift. 2024, pct.	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8
Gns. årlig vækst i det demografiske træk inkl. velstandstillæg ift. 2024, pct.	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4
Fertilitetsniveau, børn pr. kvinde	1,7	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Marginalvirkning ved fertilitet på 1,7								
Barselsmodtagere, 1.000 personer	0	0	0	0	0	-3	-4	-4
Gns. årlig vækst i det demografiske træk m/u velstandstillæg ift. 2024, pct.	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Samlet fertilitetsniveau, børn pr. kvinde	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Marginalvirkning ved fertilitet på 1,5								
Barselsmodtagere, 1.000 personer	0	0	0	0	0	-6	-9	-9
Gns. vækst i det demografiske træk m/u velstandstillæg ift. 2024, pct.	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Samlet fertilitetsniveau, børn pr. kvinde	-0,1	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4

Anm.: I den aktuelle fremskrivning er det forudsat, at fertiliteten blandt kvinder med dansk herkomst konvergerer mod 1,9 børn pr. kvinde på sigt. I tabellen anføres de marginale virkninger af, at fertiliteten blandt kvinder med dansk herkomst alternativt konvergerer mod 1,7 og 1,5 mens fertilitetsforudsætningerne blandt kvinder med anden herkomst er uændret. Efter 2030 svarer den beregningstekniske velstandsopskrivning til, at offentligt forbrug pr. bruger følger lønvæksten.

Kilde: 2030-planforløb: Grundlag for udgiftslofter 2027, august 2023.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister